

SGK İstisnasında Yemek Kartına Yargı Kararı

Mahmut Çolak

İş ve Sosyal Güvenlik Danışmanı

19 Mayıs 2025

Sirküler No: 1242

SGK İstisnasında Yemek Kartına Yargı Kararı

Yemek kartı şeklinde işverenlerce çalışanlarına verilen yemek hizmeti SGK uygulamalarına göre sadece yemek hizmeti lokanta vb. yerlerde karşılanması halinde primden istisna tutulmuşken aşağıda yer alan kararda bu hizmet sadece lokantalarda değil besin maddeleri satışı yapan yerlerde de kullanılabilir.

T.C. D A N I Ş T A Y İDARİ DAVA DAİRELERİ KURULU

(Esas No: 2024/2809, Karar No: 2025/539, Karar Tarihi: 06.03.2025)

Yemek yardımı; işverenler tarafından, çalışılan gün esas alınarak beslenme ihtiyacının karşılanması

amacıyla çalışanlara aynî veya nakdî olarak yapılan bir sosyal yardımdır. Beslenme ise; bireyin maddi ve manevi varlığını sürdürebilmesi için yeterli, dengeli ve sağlıklı besin alması olarak tanımlanabilir. Yemek yardımı, daha geniş anlamıyla bir beslenme yardımıdır.

Bu itibarla, yemek kartı/çeki/kuponu vasıtasıyla yapılan ve beslenme amacına matuf olan aynî yemek yardımının yalnızca yemek hizmeti sunan lokanta vb. iş yerlerinde yemek bedeli ödemesi amacıyla kullanılabileceğinin kabul edilmesi, beslenme kavramının daha geniş olan kapsamı ile bağdaşmamaktadır. Beslenme ihtiyacının yemek hizmeti sunan iş yerlerinin yanında aynı zamanda

yine beslenmeyi sağlayan besin maddelerinin satın alınması ve tüketilmesi suretiyle giderilmesi de

mümkündür. Burada belirleyici olan ana unsur aynî yemek yardımının beslenme ihtiyacının giderilmesinde kullanılmasıdır.

Yemek yardımının ifa ediliş şekline göre 5510 sayılı Kanun'un 80. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde; yemek yardımının aynî olarak yapılması halinde bu yardım tutarının tamamının prime esas kazanca tabi tutulmayacağı, yemek yardımının nakdî olarak yapılması halinde ise Kurumca (SGK) tutarları yıllar itibarıyla belirlenecek nakdî yemek yardımı tutarlarının prime esas kazanca

tabi

tutulmayacağı, bu tutarı aşan kısmın ise prime esas kazanca tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır.

Sosyal veya kişisel bir ihtiyacın karşılanması için işveren tarafından yapılan ve çalışanın işverene sunduğu emeğin karşılığı olan ücret ya da sair yan ödemeler kapsamında yer almayan, sadece mal

veya hizmet olarak sağlanan sosyal amaçlı yardımlar aynî yardım olarak tanımlanmıştır. Aynî yardımın bizzat işveren tarafından değil de işverenle bağitlanan bir sözleşme gereğince üçüncü kişiler tarafından ifa ediliyor olması, bu yardımın aynî yardım niteliğini kaybettirmez.

Öte yandan, işveren tarafından doğrudan çalışana nakden verilmesi, çalışanın banka hesabına yatırılması veya herhangi bir kullanım sınırlaması olmaksızın nakit gibi her yerde kullanılabilen kartlar aracılığıyla sağlanması halinde yapılan nakdî yemek yardımının (zammının) Kurumca (SGK)

tutarları yıllar itibarıyla belirlenen tutarının prime esas kazanca tabi tutulmayacağı, bu tutarı asan kısmın ise prime esas kazanca tabi tutulacağı tabiidir.

Aynî yemek yardımı ile nakdî yemek yardımı arasındaki en önemli fark, aynî yemek yardımında bu

yardımın fiili yemek şeklinde verilmesi veya yemek ve beslenme amacına yönelik mal ve hizmet sunan işyerleri aracılığıyla kullanılması, nakdî yemek yardımında ise bu koşulun aranmamasıdır.

Bu

belirleyici ayırım nedeni ile yasa koyucu tarafından aynî yemek yardımının tamamı prime esas kazanca dâhil edilmez iken, nakdî yemek yardımının Kurumca (SGK) tutarları yıllar itibarıyla belirlenen belli bir kısmının prime esas kazanca dâhil edilmemesi yoluna gidilmiştir.

5510 sayılı Kanun'un yukarıda anılan bu hükmünden hareketle uyumsuzluğun çözümü için yemek kartı aracılığıyla yapılan yemek yardımlarının hukuki nitelemesinin yapılması, başka bir ifade ile yemek kartı ile yapılan yemek yardımlarının aynî yardım mı, nakdî yardım mı olduğunun açıklığa kavuşturulması gerekir.

Olayda, yemek kartının; çalışanların beslenme ihtiyaçlarının iş yeri ve müstemilatında karşılanamaması nedeniyle yemek yardımını aynî yardım tanımı ve kapsamında iş yerinde ve/veya

iş yeri dışında kapalı devre bir elektronik mutabakat sistemi içerisinde organize eden davacı Dernek

üyeleri tarafından sunulan, davacı Dernek üyeleri ile işverenler ve üye iş yerleri arasında imzalanan

sözleşmelere dayalı olarak yemek verme hizmeti sunan lokanta vb. üye iş yerleri ile beslenme amacına yönelik besin maddesi harcamaları için diğer üye iş yerlerinde de kullanılabilen,

bankaların

aracılık ettiği ödeme sistemi ve uygulamaları ile entegre olmayan ve bankacılık sisteminden bağımsız olarak özerk POS altyapısı ağında işlem görebilen, nakit ve/veya nakit yerine kullanılamayan, iş günü esas alınarak aylık yemek yardımı yüklemelerinin yapıldığı, faturalı isleyiş ve elektronik kayıt düzeni içerisinde denetlenebilir niteliği olan özel bir kart olduğu anlaşılmaktadır.

Dolayısıyla, yukarıda vasıfları belirtilen bir yemek kartının, faturalı olarak sunulan bir hizmet olduğu,

yemek kartında bulunan bakiyenin nakit olarak çekilemeyeceđi ve nakit gibi her mecrada (yemek ve

besin maddesi satışı yapan üye işyerleri dışındaki işletmelerde) kullanılamayacağı tartışmasız olduğundan, bu nitelikleri haiz yemek kartı ile yapılan yardımın aynî yemek yardımı olduğu sonucuna ulaşılmaktadır.

Bütün bu açıklamalardan da anlaşılabacağı üzere, 5510 sayılı Kanun'un 80. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yardımın; aynî olarak verilmesi bu yardımın prime esas kazançtan muaf tutulması için yeterli görülmesine ve yardımın aynî olarak gerçekleştirileceği yer bakımından mekânsal bir ayrıma (iş yeri veya müştemilatı içi ya da dışı ayrımına) gidilmemesine karşın, dava konusu düzenlemelerle Kanun'un bu belirlemesi dışında ve kanunla verilmiş olan bir hakkı daraltıcı mahiyette hükümler getirilmiş olduğu görölmektedir.

Sonuç itibarıyla, 5510 sayılı Kanun'un 80. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde yer alan kanuni

düzenleme uyarınca yardım tutarının prime esas kazançta tabi tutulmaması ya da sınırlı tabi tutulmaması yönünden "aynî ya da nakdi yapılmasına" göre farklılık arz eden yemek yardımına,

Kanun'a aykırı ayrımlara gidilmek suretiyle kurallar getirdiği açık olan dava konusu düzenlemelerde

bu yönüyle normlar hiyerarşisine ve hukuka uyarlık görülmemiştir.

karar

Yazılım, danışmanlık ve ücretsiz araçlar

YAZILIM VE HİZMET

Bordro ve Özlük Yazılımı

Karmaşık bordroyu tek motorda çalıştırın.

prozon.net/bordro-ve-ozluk-yazilimi/

Bordro Outsource

Operasyon bizde, ekran ve veri sizde.

prozon.net/insan-kaynaklari/bordro-outsource/

Ar-Ge, Teknopark, TEKMER

Kurgu, başvuru ve muafiyet süreçleri.

prozon.net/yatirimlar-ve-ar-ge/

ÜCRETSİZ ARAÇLAR

Hesap Makineleri

Bordro ve tazminat hesapları; üyelik gerekmez.

prozon.net/hesap-makineleri/

Analiz Merkezi

Teknopark ve teşvik analizleri.

analiz.prozon.net

Yıllık Parametreler

SGK ve vergi parametreleri, yıl yıl.

prozon.net/yillik-parametreler/

GÜNCEL KALIN

Mevzuat Takvimi

Beyan ve ödeme günleri tek takvimde.

prozon.net/mevzuat-takvimi/

Mevzuat Sirküleri

Haftada üç gün, ücretsiz e-posta bülteni.

prozon.net/sirkuler/#bulten

Bu belge <https://prozon.net/sirkuler/sgk-istisnasinda-yemek-kartina-yargi-karari/> adresindeki sirkülerden 22.09.2026 11:15 tarihinde üretilmiştir. Mevzuat değişebilir; güncel metin için siteyi ziyaret edin. Sirküler, bilgilendirme amaçlıdır; somut olaylar için danışmanlarımızla görüşün.

Prozon Kurumsal Teknoloji Çözümleri A.Ş. · Artan Plaza, Bağlarbaşı, Feyzullah Cd. No:140 Kat:5, 34844 Maltepe / İstanbul · +90 216 808 02 39 · bilgi@prozon.net